

ГАЗЕТА ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «ВСЕУКРАЇНСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ ОСОБ З ІНВАЛІДНОСТЮ ЗІ СЛУХУ» «УКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО ГЛУХИХ»

НАШЕ ЖИТТЯ

№ 08-10 — 2025

**«СВОЄМУ
ПІДПРИЄМСТВУ Я
ЗАВДЯЧУЮ ВСІМ»**

ІНТЕРВ'Ю З ГАННОЮ ВІНТОНЯК

«Своєму підприємству
я завдячую всім» — 4-5 стор.

Виступ голови ГО «УТОГ» Ірини Чепчиної на відкритті Міжнародної науково-практичної конференції «Багатомовна освіта – крок до розвитку глухих особистості»

Шановні учасники конференції, колеги, партнери, друзі!

Від імені Українського товариства глухих щиро вітаю вас на відкритті Міжнародної науково-практичної конференції «Багатомовна освіта — крок до розвитку глухих особистості».

Тема конференції є надзвичайно актуальною: багатомовна освіта — зокрема жестова, українська та міжнародні знакові системи — відкриває шлях до самореалізації, захисту прав і повноцінної участі глухих людей у суспільстві.

Вперше до обговорення долучаються глухі фахівці з України та з-за кордону. Їхній досвід і бачення допоможуть нам знайти нові рішення для викликів, які досі залишались поза увагою.

Сподіваємося, що конференція стане платформою для реальних змін — нових освітніх моделей, визнання жестової мови та посилення ролі глухих експертів у формуванні освітньої політики.

Дякую всім, хто долучився. Бажаю плідної роботи та ідей, що змінюватимуть життя глухих людей.

Анонси:

16 Візит очільника району

голова Рівненської РДА
Юрій Колос
відвідав Рівненське НВП
УТОГ;

18 До 20-річного ювілею з дня створення Всеукраїнської ради ветеранів УТОГ

добірка матеріалів
від рад ветеранів
УТОГ

Комп'ютерний набір і верстка виконані відділом організаційної та видавничої роботи виконавчого апарату ЦП УТОГ
Реєстраційний № 753, серія KB, від 28 липня 1994 р.
Адреса редакції: 03150, м. Київ-150, вул. Велика Васильківська, 74.

Газета видається з 1967 року,
виходить раз на місяць

№ 09-10 (2569-2571)
Серпень-Жовтень 2025

Редактор
Н. КАМЕНСЬКА

Комп'ютерна верстка та дизайн
П. МОРГУНОВ

ourlife@ukr.net

ourlife.utoh@gmail.com

<https://utoh.org/ourlife>

<https://t.me/ourlifeinua>

<https://www.facebook.com/ourlife.utoh/>

«Своєму підприємству я завдячую всім»

Серед п'яти членів УТОГ, які були оголошені переможцями у конкурсі «Людина року» за минулий рік, у номінації «Професіонал» перемогла **Ганна ВІНТОНЯК**, членкиня Івано-Франківської обласної організації УТОГ (58% від 386 голосів). Пропонуємо познайомитися з нею ближче.

Вона народилась 9 лютого 1955 року в селі Луквиця Богородчанського району Івано-Франківської області в сім'ї селян. З дитинства мала порушення слуху і тому доля привела її після закінчення школи у рідному селі на Івано-Франківське УВП УТОГ. Перший рік вона вчилася на швачку, освоювала всі аспекти цієї професії, а в 1973 році вступила до Київського технікуму легкої промисловості, де навчилася на технолога швейного виробництва. Закінчила навчання у 1977 році і повернулася на своє УВП. Спочатку працювала контролеркою на вхідному контролі, перевіряла матеріали тощо. Потім перевіряла продукцію у швейному цеху. Стала старшим контролером, згодом — начальником ВТК. Зараз працює інженером з якості.

— **Ганно Наумівно, які Ваші найперші дитячі спогади?**

— Мої найперші спогади пов'язані з різдвяними святами, особливо з передоднем Різдва. Напередодні Святвечора тато приносив із лісу ялинку, і ми всі разом її прикрашали. Іграшок тоді було небагато, тому робили їх самі — з паперу та соломи. А ще мама випікала фігурне печиво, і ми вішали його на ялинку. Потім, під час свят, потрошку знімали його й ласували.

— **Як Вам навчалось в школі?**

— Навчання в школі мені давалось легко.

У мене було дві старші сестри, і вони дуже рано навчили мене читати. У шість років я вже легко читала дитячі книжки. Пам'ятаю, коли я навчалася в першому класі, бібліотекарка, перевіряючи, чи я справді прочитала книгу, змушувала мене переказувати її зміст.

— **Хто порадив Вам навчатися в технікумі?**

— Про технікум я дізналася на УВП, коли у 1972 році прийшла туди в групу виробничого навчання. Мій інструктор, Матковський Георгій Миколайович, розповів, що кілька наших

працівників уже навчаються в Київському технікумі легкої промисловості у спеціальній групі для глухих. Наступного року я теж вступила туди на навчання за спеціальністю «технолог швейного виробництва».

— Чи легко Вам давалося навчання та практика?

— Навчання в технікумі спочатку давалося нелегко, адже воно викладалось російською мовою, і мені довелося самостійно вивчати значення багатьох термінів із таких предметів, як математика, фізика, економіка та спеціальні предмети за фахом. Але, як кажуть, натхнення й праця все подолають. Потроху я втягнулася в навчання. Наша група була велика й дружна, і п'ятеро студентів закінчили технікум з червоним дипломом — серед них була і я.

Після закінчення технікуму в 1977 році я повернулася на своє підприємство — Івано-Франківське УВП УТОГ, де працюю й донині.

— Чи є друзі з тих, з ким навчалися в технікумі?

— Зі своїми одногрупниками я тісно спілкувалася протягом перших років після закінчення технікуму. З часом у кожного склалося власне життя, свої дороги і після розпаду СРСР наше спілкування поступово зменшилося. Зараз підтримую зв'язок із кількома найближчими одногрупниками з Києва, Сімферополя, Полтави та Донецька — переважно через соціальну мережу Фейсбук.

— Чим Ви завдячуєте своєму підприємству?

— Своєму підприємству я завдячую всім. Тут я отримала квартиру, знайшла багато друзів, реалізувалася в професії та зросла у кар'єрі. Це мій другий дім.

— Крім роботи, чи є захоплення, хобі?

“Своєму підприємству я завдячую всім. Тут я отримала квартиру, знайшла багато друзів, реалізувалася в професії та зросла у кар'єрі. Це мій другий дім”

— Так, крім роботи, у мене є й інші захоплення. Найперше — це моя сім'я, моє місце затишку. Люблю мандрувати, побувала в різних куточках України. У вільний час полюблю сидіти в спокої й затишку, розгадувати хитромудрі завдання з числами.

— Якби мали мільйон гривень, на що б їх витратили?

— Якби я мала мільйон гривень... Звісно, у наш час це не така вже й велика сума, щоб задовольнити всі бажання. Проте я б половину цих коштів передала на закупівлю дронів «Фламінго» для корпусу ЗСУ під командуванням Білецького. Другу половину поділила б між підтримкою для реабілітаційного центру Івано-Франківської обласної лікарні для воїнів ЗСУ та власним лікуванням.

— Найулюбленіше місце, де Ви любите бути.

— Найулюбленіше місце, де я люблю бути, — це моє рідне село. Воно оточене лісами, де повно грибів та прекрасних пейзажів. Це моє місце сили. Побувавши там, я наче стаю здоровою, а на душі легшає.

— Дякуємо Вам, Ганно Наумівно, за відповіді та бажаємо здоров'я, миру і подальших успіхів!

Під гаслом «Немає прав людини без права на жестову мову»

Міжнародна конференція «Багатомовна освіта — крок до розвитку глухої особистості» проходила Українським товариством глухих 24 вересня 2025 року онлайн (платформа ZOOM) за підтримки Всесвітньої федерації глухих та була присвячена Міжнародному дню жестових мов і Міжнародному тижню глухих.

Її мета: обмін досвідом для впровадження ефективних підходів до багатомовної освіти глухих осіб, як ключового чинника розвитку особистості.

У програмі конференції були наступні питання:

1. Комунікативні потреби глухих як основа освітнього процесу.
2. Білінгвальний підхід: стан і перспективи.
3. Проблеми та успішні практики навчання української жестової мови.
4. Досвід навчання іноземним словесним

та жестовим мовам.

5. Підготовка кадрів для забезпечення освітніх потреб глухих.

Спікерами були науковці, педагоги, практики з України та з-за кордону — фахівці, які щоденно працюють над розвитком багатомовної освіти та підтримкою глухої спільноти.

Вітальні слова

Президент Всесвітньої федерації глухих Джозеф МЮРРЕЙ у своєму вітальному слові зазначив, що для глухих дітей інклюзія — це відчуття прийняття та відсутність бар'єрів. У звичайній школі вони часто почуваються ізольованими, оскільки всі навколо спілкуються усним мовленням.

Глухі діти повинні здобувати освіту рідною мовою — так само як діти, що чуять і навчаються українською мовою — і за тією ж навчальною програмою.

ВФГ визнає важливу роботу Українського товариства глухих у забезпеченні права глухих і завжди буде працювати з ним у партнерстві.

На відкритті заходу з вітальним словом виступила **голова ГО «Всеукраїнська організація осіб з інвалідністю зі слуху «Українське товариство глухих» Ірина ЧЕПЧИНА**, яка підкреслила, що вперше до обговорення важливості проблем багатомовної освіти осіб з порушеннями слуху залучені глухі фахівці з України та з-за кордону.

Від Міністерства освіти і науки України з вітальним словом виступила **Неля КОРЕЦЬКА**, керівниця експертної групи з інклюзивного навчання, спеціальної освіти та безбар'єрності Директорату дошкільної та інклюзивної освіти МОНУ. Вона зазначила, що у сучасному світі білінгвальний підхід і розбудова інклюзивного середовища дають можливість надати дітям з порушеннями слуху гідний рівень освіти.

ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛІВ ТА ПЕРЕКЛАДАЧІВ — УРОКИ, ОТРИМАНІ З ОСВІТНЬОГО КОНТЕКСТУ

Дебра РАССЕЛ, почесний президент Всесвітньої асоціації перекладачів жестової мови (**WASLI**), дослідниця та викладачка (Калгарі, Альберта, Канада) поділилася канадським досвідом підготовки вчителів та освітніх перекладачів. Вона зазначила, що для ефективного навчання дітей з порушеннями слуху вчителі мають не лише добре знати свій предмет, а й володіти методикою білінгвального навчання. Особливе значення приділила доповідь, яка має значний досвід роботи перекладачем жестової мови у навчальних закладах, питанню ефективної участі таких перекладачів в інклюзивному освітньому середовищі завдяки їх вмінню використовувати жестову мову як засіб навчання.

СУЧАСНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ОСВІТНЬОЇ ЖЕСТОМОВНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Світлана КУЛЬБІДА, доктор педагогічних наук, професор, завідувачка відділу української жестової мови Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України (Україна) підкреслила, що жестомовна політика — це складова мовної політики в Україні в цілому, яка спрямована на забезпечення рівного безбар'єрного доступу до навчання у закладах освіти різних типів, де українська жестова мова визнається, вивчається і використовується як засіб поряд з державною мовою. Доповідь розповіла також про Всеукраїнський моніторинг питань жестомовної освітньої політики і практики в Україні, статусу, ролі й значення української жестової мови, потреб здобувачів у вивченні, використанні УЖМ та ін. шляхом проведення масштабного опитування на основі спеціально розробленої анкети, у якому беруть участь і спеціалісти, і батьки, і громадськість. Вона наголосила, що продовження розмови про наявні проблеми, про плюси і мінуси у реалізації жестомовної політики відбудеться під час XI Міжнародного конгресу зі спеціальної педагогіки та психології «Освіта без бар'єрів: євроінтеграційні виміри» 23–24 жовтня 2025 року і запросила долучитися до нього.

ПРАКТИКИ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ СЛОВЕСНОЇ І ЖЕСТОВОЇ МОВ СТУДЕНТАМИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ДЛЯ ГЛУХИХ ОСІБ

Ганна ЩУЦЬКА, доктор технічних наук, доцентка, директорка ДВНЗ «Київський фаховий коледж прикладних наук» (Україна) розповіла про досвід інклюзивного навчання і про те, що починаючи з 2021 року в усіх інклюзивних групах коледжу вивчають курс англійської мови — модуль ASL, який розроблено за участі Мішель Фріз — професорки жестової мови коледжу Санта Фе. Новим у коледжі є і напрям підготовки спеціалістів з соціальної роботи зі знанням жестової мови, випуск першої групи яких відбудеться влітку 2025 року.

Вона підкреслила, що як зазначила Наталія Адамюк, діяльність коледжу змінює філософію ставлення суспільства до жестової мови глухих і подякувала за високу оцінку.

ОСВІТА ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМИ СЛУХУ В УМОВАХ ВІЙНИ (З ДОСВІДУ РОБОТИ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ СЗОШ № 33)

Галина ВОРОБЕЛЬ, директорка Хмельницької СЗОШ № 33, кандидатка педагогічних наук, заслужена працівниця освіти України (Україна) висвітлила особливості організації навчального процесу офлайн під час війни, обов'язкове врахування емоційного стану дитини і створення належних умов для ефективного навчання завдяки використанню жестової мови вчителями, десять з яких є її носіями і приділяють значну увагу розробці необхідних матеріалів і посібників, особливо з такого предмета як українська жестова мова.

Проведенню безпечних уроків сприяє добре оснащене бомбосховище в школі та турбота про те, щоб дитина була захищена і психологічно адаптована до навчання.

ДОСВІД КАНАДИ: АМЕРИКАНСЬКА ЖЕСТОВА МОВА У ШКОЛІ

Кетрін БЕННЕТТ, директорка школи для глухих дітей округу Бьорнабі, № 41 (Ванкувер, Британська Колумбія, Канада) аргументувала значущість застосування американської жестової мови (ASL) у навчанні глухих дітей і відповіла на низку запитань стосовно викладання жестової мови в Канаді, зокрема про підготовку кадрів, методику викладання, наявність матеріалів тощо.

ЕКСПЕРТНА ГРУПА УЖМ УТОГ: МІСІЯ, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ

Вікторія КИРИЧЕНКО, заступниця начальника відділу зв'язків з громадськістю виконавчого апарату Центрального правління ГО «Всеукраїнська організація осіб з інвалідністю зі слуху «Українське товариство глухих» (Україна) детально розповіла про діяльність Експертної групи УЖМ УТОГ, створеної 27 липня 2023 року, і про важливість її напрацювань для виконання Закону України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімів».

ПЕДАГОГІЧНИЙ ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЖЕСТОВОЇ МОВИ В ОСВІТІ: НОВІ ПІДХОДИ ТА РЕАЛІЇ

Ольга БІЛАНОВА, вчителька української жестової мови КЗО «Криворізька спеціальна школа «Сузір'я» ДОР», спеціалістка вищої категорії, вчителька-методистка (Україна) поділилася своїм досвідом застосування жестової мови в освітньому процесі, висвітлила нові підходи у викладанні УЖМ і важливість балансу між новими підходами і якістю освіти, розповіла про труднощі у роботі і методичному забезпеченні навчального процесу — відчувається кадровий дефіцит вчителів і низька згуртованість педагогів.

Вона підкреслила, що жестова мова є рідною для глухих дітей, тому вона є для них ключем до знань, розвитку і самовираження, а на уроках УЖМ вони почувають себе впевнено й активно працюють. Завдання педагогів — зробити за допомогою жестової мови доступним шлях до знань для глухих дітей.

ПРОБЛЕМИ СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ З ПОРУШЕННЯМИ СЛУХУ ТА ЇЇ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я В СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ

Оксана КРУГЛИК, завідувачка кафедри сурдопедагогіки та сурдопсихології імені Миколи Ярмаченка Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, кандидатка педагогічних наук, доцентка подякувала за плідну співпрацю Українському товариству глухих, особливо відзначивши необхідність підготовки перекладачів жестової мови з вищою освітою, зокрема на базі кафедри сурдопедагогіки та сурдопсихології імені Миколи Ярмаченка.

Доповідачка зупинилася також на важливості упорядкування термінології, яка використовується в сурдопедагогіці.

РОЛЬ ВЧИТЕЛЯ-НОСІЯ ЖЕСТОВОЇ МОВИ ПРИ ВИВЧЕННІ ПРЕДМЕТА «УКРАЇНСЬКА ЖЕСТОВА МОВА»

Лаура ІВАЩЕНКО, вчителька української жестової мови Хмельницької загальноосвітньої спеціальної школи № 33, спеціалістка вищої категорії, вчителька-методистка (Україна) підкреслила лінгвістичну, культурну і соціальну роль вчителя — носія УЖМ, як прикладу і потужного стимулу для особистісного розвитку глухих учнів. Вона детально висвітлила також переваги, проблеми та недоліки, які є у викладанні такого предмета, як УЖМ, який має ключове значення для формування глухого особистості.

НА ШЛЯХУ ДО ЛЕГАЛІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЖЕСТОВОЇ МОВИ: ЛІТНІ ТА ЗИМОВІ ШКОЛИ «УКРАЇНСЬКА ЖЕСТОВА МОВА ТА КУЛЬТУРА ГЛУХИХ» ВІД УКРАЇНСЬКО-КАНАДСЬКОГО АЛЬЯНСУ ДЛЯ ГЛУХИХ ТА СЛАБКООЧУЮЧИХ

Ігор КОБЕЛЬ, доктор PhD, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри практичної психології Львівського інституту післядипломної педагогічної освіти (Україна) висвітлив значний внесок Українсько-канадського альянсу для глухих та слабкоочуючих у формування в Україні умов для суспільного визнання жестової мови і її широкого використання її в освітньому процесі, розповів про різні проекти, реалізовані разом з канадськими партнерами (Майклом Роддою, Романом Петришиним та ін.) за участі учнів, педагогів та батьків, українських закладів спеціальної освіти, українських сурдопедагогів та студентів.

БІЛІНГВАЛЬНЕ НАВЧАННЯ ГЛУХИХ ДІТЕЙ: ДОСВІД ФРІМОНТСЬКОЇ ШКОЛИ ДЛЯ ГЛУХИХ (США)

Наталія ЧИРКІНА, фахівчиня з управління персоналом Фрімонтської школи для глухих (Фрімонт, Каліфорнія, США) розповіла про досвід Фрімонтської школи для глухих, яка вважається однією з кращих в США. Її учні мають високий відсоток успішності, продовжують навчання у таких вищих навчальних закладах як Галлодетський і Рочестерський університети і повертаються працювати в рідній школі. Останні 20 років тут активно

застосовується білінгвізм і всі вчителі повинні знати жестову мову, бо це рідна мова глухих. Відмінність школи ще й у тому, що в початкових класах працюють з дітьми два вчителі, а надалі дітям у навчанні допомагають помічники вчителя. Є спеціалісти з поведінки, які допомагають у конфліктних ситуаціях. Діти також вивчають жестову мову у її різних варіантах — як на побутовому, так і на сценічному, академічному рівні.

СЛІПОГЛУХІ ТА ПЕРЕКЛАД ДЛЯ ГЛУХИХ: МІЙ ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД

Валентина КОЗЕЛЕЦЬ, глуха перекладачка та глухосліпа інтервентка Центру комунікаційної доступності Wavefront (Ванкувер, Британська Колумбія, Канада) поділилася досвідом роботи у Центрі як спеціаліста для супроводження сліпоглухих осіб і надання їм інформації через тактильне спілкування з метою подолання ізоляції у спілкуванні.

Розповіла також про роботу глухого перекладача, який надає допомогу у сприйманні глухою людиною інформації, яка надається перекладачем у випадках, коли глуха людина має індивідуальні особливості сприйняття інформації через недолік освіти, розумові здібності та інші фактори. Це дає можливість забезпечувати рівні права глухим людям з різними фізичними порушеннями та особливостями сприйняття.

КОМУНІКАТИВНИЙ РОЗВИТОК ГЛУХИХ ДІТЕЙ ВІД НАРОДЖЕННЯ ДО ШКОЛИ

Ірина КУЧЕРЯВЕНКО, членкиня ГО «Всеукраїнська організація осіб з інвалідністю зі слуху «Українське товариство глухих» (Брауншвейг, Німеччина) підкреслила, що з власного досвіду як в Україні, так в Німеччині переконалася, що комунікативний розвиток глухих дітей молодшого віку — це фундамент для їх соціалізації та пізнання світу. Вона детально зупинилася на особливостях трьох етапів комунікативного розвитку глухих дітей і важливості участі батьків, які в більшості не знають, як і що саме робити, щоб глуха дитина розвивалася. Це особлива проблема для мешканців сіл і містечок, де немає відповідних спеціалістів.

Часто глуха дитина приходить до школи фактично не готова до комунікації і ця проблема спостерігається протягом багатьох років, особливо великі обмеження сьогодні, під час війни. Потрібно більше інформувати батьків про можливості комунікації з глухою дитиною за допомогою жестової мови, бо це фундамент, без якого виховати грамотну глуху особу дуже важко.

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В БАГАТОМОВНІЙ ОСВІТІ ГЛУХИХ: МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ ОСОБИСТІСНОГО РОЗВИТКУ ТА ІНКЛЮЗІЇ

Андрій КУЗЬМЕНКО, викладач суспільних дисциплін Київського фахового коледжу прикладних наук, клінічний психолог, психотерапевт, засновник громадської організації «Ментал хаб» (Україна) висвітлив бар'єри, які існують у навчанні осіб з порушеннями слуху (обмежений

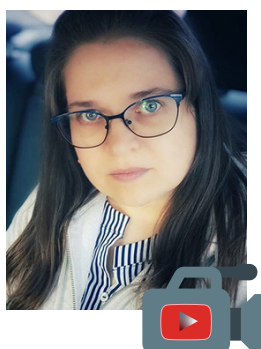

доступ до усної інформації, залежність від перекладача жестової мови, відсутність синхронного перекладу і перевантаження інформацією), у подоланні яких може допомогти штучний інтелект. Він надає інструменти для більш повного і незалежного доступу до інформації шляхом створення автоматичних субтитрів в реальному часі, перекладу текстів жестовою мовою, застосування візуальних аватарів жестової мови, адаптивних навчальних платформ і чат-бот-асистентів. Доповідач зазначив, що є і негативні, і позитивні фактори застосування ШІ, тому важливо знайти баланс застосування таких технологій у навчальному процесі. Він навів також практичні приклади сервісів ШІ. Таким чином, ШІ надає нові адаптивні можливості особам з порушеннями слуху, але живого спілкування він замінити не може.

АВСТРІЙСЬКА СИСТЕМА ОСВІТИ: МІЙ ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД РОБОТИ, ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПІДХОДІВ ДО НАВЧАННЯ ГЛУХИХ ДІТЕЙ (НА ПРИКЛАДІ УКРАЇНО-АВСТРІЙСЬКОГО ДОСВІДУ)

Ася МАХНИК, магістерка, вчителька **Федерального інституту освіти для глухих BiG-Schule (Відень, Австрія)** у травні 2022 року почала працювати у Відні з українськими дітьми, допомагаючи їм в адаптації до австрійської системи освіти. З вересня 2022 року працює як учитель у білінгвальних класах і має можливість порівняти підходи до навчання глухих дітей. На відміну від української системи освіти, яка орієнтована на слухомовний розвиток, в Австрії навчання ґрунтується на використанні лише жестової мови. Є в Австрії більше можливостей для вивчення жестової мови в різних навчальних закладах і на курсах. Держава забезпечує необхідною технікою для навчання, надає батькам право вибору закладу освіти, часто проводить заходи і конференції з обміну досвідом і Ася Махник впевнена, що українським педагогам теж необхідно брати в них участь і їм є що сказати своїм колегам.

АНГЛІЙСЬКА МОВА ДЛЯ ГЛУХИХ ДІТЕЙ: ДОСВІД ІРЛАНДІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ

Лариса РОСТОЦЬКА, викладачка англійської мови для глухих, **сертифікат Education and Training Award (QQI, Ірландія)** поділилася власним досвідом успішного навчання глухих українських дітей в школах Ірландії, рекомендуючи застосовувати у процесі навчання власну білінгвальну методику з використанням української жестової мови та писемної англійської мови. Вона має практичний досвід створення навчальних матеріалів і проведення уроків, орієнтованих на потреби українських іммігрантів і впевнена, що цей досвід може стати основою для розробки модельної програми з англійської мови для глухих в Україні.

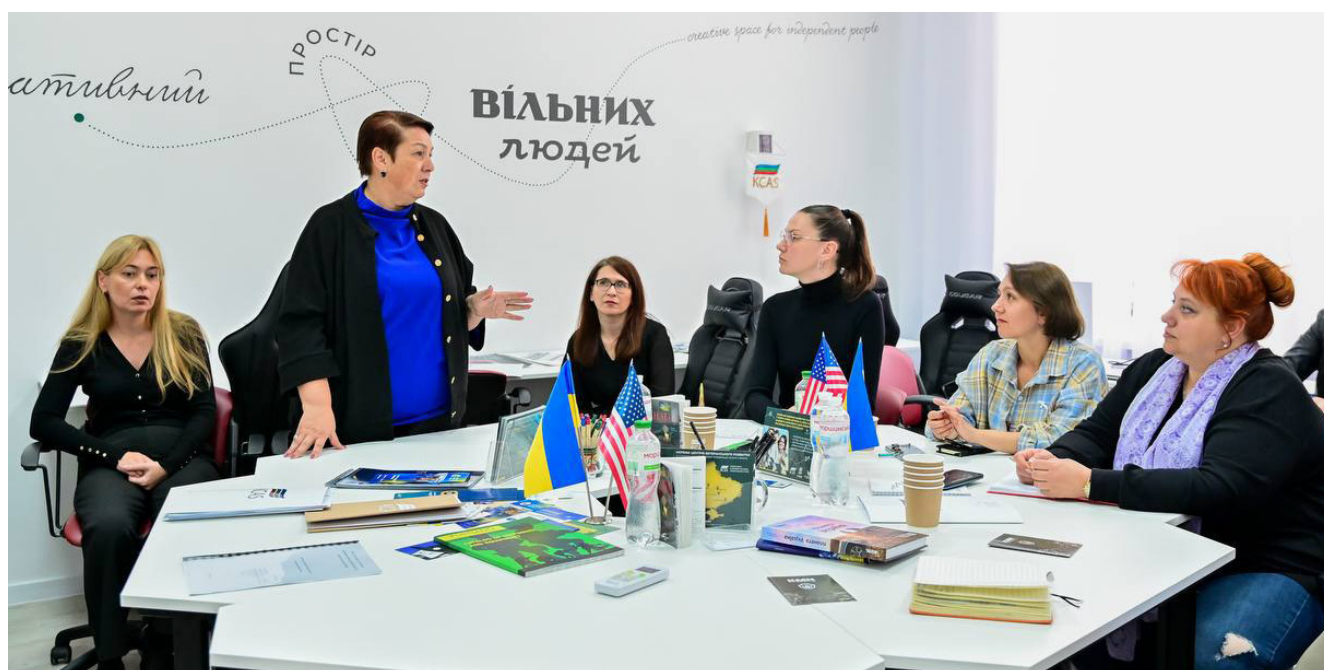

БАГАТОМОВНА ОСВІТА ГЛУХИХ: ТРЕНДИ, ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Леся ЛЕЩЕНКО, вчителька української жестової мови комунального закладу «Харківська спеціальна школа № 6» Харківської обласної ради (Україна) у своєму виступі підкреслила, що багатомовність — це не інновація, а повернення втраченого багато років тому, подавши приклад Паризького національного інституту для глухонімих, де така освіта практикувала ще з середини XVIII століття, а методом навчання був метод методичних знаків. Цей метод має бути й в Україні для ефективного впровадження білінгвального навчання, Крім того, в педагогічних університетах України має бути навчання вчителів УЖМ для підготовки бакалаврів чи магістрів з присвоєнням кваліфікації вчителя української жестової мови з дотриманням цілої низки вимог до програм та методик.

За інформацією КФКПН

Коледж здійснює реабілітацію

Війна залишає по собі посттравматичні наслідки, а бойові дії та обстріли призводять до втрати слуху у багатьох захисників і мирних мешканців. Ключем до їх адаптації у житті є освіта і реабілітація. Надання їм допомоги – це наш спільний обов'язок і пріоритет. Ідея курсу — ініціатива Софії Черепанової, заступниці голови Всеукраїнської профспілки захисників України, очільниці жіночого крила Профспілки.

Курс української жестової мови для жі-

нок-військовослужбовиць, ветеранок та родин стартував у Центрі ветеранського розвитку Київського фахового коледжу прикладних наук. Формат занять: змішаний — частина учасниць долучилися онлайн.

Заняття провели викладачі жестової мови Оксана Терещенко, Ірина Сколотова, Лариса Бондаренко.

Дякуємо працівникам Центру, викладачам та партнерам за підтримку!

За повідомленнями з соціальних мереж

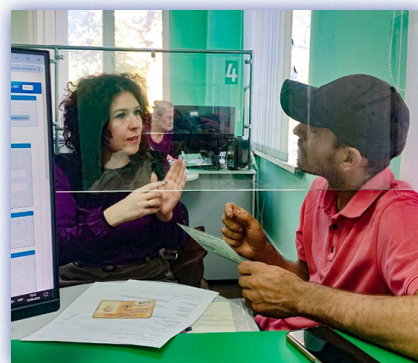
Закінчено реалізацію загальнодержавного проєкту

Українське товариство глухих закінчило реалізацію загальнодержавного проєкту «Безбар'єрне середовище з жестовою мовою» (022.0 Переклад жестовою мовою) за фінансової підтримки Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю.

Проект реалізовано у Вінницькій, Волинській, Дніпропетровській, Житомирській, Закарпатській, Івано-Франківській, Київській, Миколаївській, Одеській, Харківській облас-

тах та м. Київ. У межах реалізації проєкту 514 осіб з інвалідністю зі слуху отримали соціальну послугу перекладу жестовою мовою в різних установах, організаціях та закладах, де змогли вирішити свої питання і бути залученими та включеними до місцевої спільноти на рівні з усіма.

Посилання: [Проект «Безбар'єрне середовище з жестовою мовою» \(022.0 Переклад жестовою мовою\)](#)

У Кишиневі відбувся міжнародний семінар з перекладу та викладання жестової мови

У рамках проекту «Забезпечення права глухих українців на жестову мову під час війни в Україні та після неї» представники Українського товариства глухих та Асоціації глухих Республіки Молдова зібралися для обміну досвідом та навчання.

Семінар проводили експерти з Литви — Арунас Бразінскас та Рамунė Леонавічене з Центру жестової мови та перекладу. Захід проходив за підтримки Данської асоціації глухих (Danish Deaf Association, DDL), що підкреслює важливість міжнародної солідарності у справі захисту прав глухих людей. Це не просто навчання — це крок до інклюзивного майбутнього, де кожен має право на доступну комунікацію.

Другий та третій дні семінару виявилися ще насиченішими за перший. Учасники з Українського товариства глухих та Асоціації глухих Республіки Молдова продовжили поглиблювати знання, отримані напередодні, через різ-

номанітні форми роботи.

Тематика занять — переклад: аспекти, особливості, методи та форми. Знайомі поняття набули нового змісту завдяки численним прикладам. Особливу увагу приділили таким темам, як білінгвізм, модальність мови, рівні володіння жестовою мовою за європейською шкалою оцінювання.

Обговорювалися також взаємовідносини між колегами в командній роботі, а також між надавачами та споживачами перекладацьких послуг.

Родзинкою дня стали мовні ігри у груповому форматі. Саме через «корисні помилки» кожен учасник мав змогу подивитися на себе збоку, зробити висновки та окреслити власну стратегію професійного розвитку.

Були також не менш цікаві групові заняття. Це були надзвичайно насичені дні обміну досвідом, нових знань і практичних навичок. Учасники отримали цінний багаж знань, який вже незабаром буде впроваджено у їхній професійній діяльності — задля підтримки глухих людей та розвитку жестової мови.

Щиро дякуємо:

- Данській асоціації глухих (Danish Deaf Association, DDL) — за фінансування проекту та підтримку української спільноти;
- експертам з Литовського центру жестової мови та перекладу — Арунасу Бразінкасу та Рамуне Леонавічене — за глибокі знання, натхнення та професіоналізм;
- президенту Асоціації глухих Республіки Молдова Руслану Лопатюку — за

теплій прийом і чудові умови для проведення семінару;

- голові ГО «Українське товариство глухих» Ірині Чепчиній — за підтримку і сприяння участі української делегації у згаданому форумі.

Разом ми продовжуємо працювати над тим, щоб жести́мова мова була доступною, визнаною та захищеною — навіть у найскладніші часи.

Візит очільника району

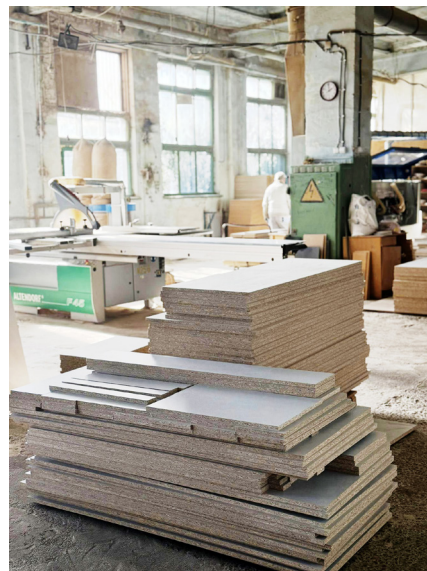
Голова Рівненської РДА — начальник Рівненської РВА Юрій Колос відвідав Рівненське навчально-виробниче підприємство Українського товариства глухих.

Він зазначив, що це підприємство має багату історію, адже було засноване ще у 1956 році. Нині тут працюють 34 людини, з яких понад половина — особи з порушеннями слуху.

Це справжній приклад соціально відповідального бізнесу, який дає можливість працівникам з особливими потребами реалізовувати себе та підтримує їх.

Основним напрямом діяльності Рівненського УВП є виготовлення меблів для навчальних закладів та закладів охорони здоров'я. Продукція реалізується не лише в межах області, а й в інших регіонах України.

«Такі підприємства — важлива складова розвитку нашого регіону, адже поєднують якісне виробництво з високою соціальною відповідальністю», — наголосив очільник району.

Оголошено подяку активістам Кам'янець-Подільської ТО УТОГ

У місті Кам'янець-Подільський Хмельницької області працює Кам'янець-Подільська територіальна організація УТОГ, яку очолює Світлана Вергелес. Варто відзначити, що члени УТОГ цієї ТО дуже згуртовані та дружні. Навесні цього року через певні обставини відбулося руйнування приміщення територіальної організації, що унеможливило її стабільну роботу. Члени організації втратили можливість зустрічатися та проводити спільні заходи через обвал підлоги та часткові руйнування стін. Проте зусиллями активістів було проведено значний обсяг робіт з відновлення підлогового покриття.

Ремонтні роботи були важкі, однак це не зупинило хлопців та чоловіків, які протягом певного часу дуже тяжко працювали серед бруду та піску, очищуючи завали та відновлюючи підлогу. Після закінчення цих робіт дівчата та жінки дружно прибрали приміщення, підготувавши його до Міжнародного тижня глухих

та запросивши на зустріч театр міміки та жесту «Райдуга», який виступив на Фестивалі театрального мистецтва «Комора».

Звісно, така відданість активістів Кам'янець-Подільської територіальної організації УТОГ не залишилася непоміченою і ЦП УТОГ вирішило відзначити подякою всіх, хто працював над відновленням приміщення своєї рідної ТО. На сцені міського будинку культури перший заступник голови УТОГ Тетяна Кривко оголосила подяку активістам Кам'янець-Подільської ТО УТОГ та привітала спільноту глухих Кам'янець-Подільської громади з Міжнародним днем жестових мов та Міжнародним тижнем глухих, відзначивши також самовіддану багаторічну працю голови ТО — Світлани Вергелес. Подарунком для всіх членів УТОГ стала вистава театру міміки та жесту «Райдуга», яку зіграли на сцені X театального фестивалю «Комора».

Посвята першокурсників у студенти

1 вересня у Київському фаховому коледжі прикладних наук стартував новий 2025 — 2026 навчальний рік. Він розпочався з бендетажної та урочистої події — посвяти першокурсників у студенти, яка відбувалася у колі численних гостей — друзів та партнерів Коледжу.

Подію відкрила та звернулася до студентів з вітальною промовою директорка KCAS Ганна Щуцька. Згодом до слова була запрошена Тетяна Ізовіт — президентка і голова правління «Укрлегпрому», кандидат економічних наук, голова Наглядової ради Коледжу. Також посвяту відвідали представники провідних українських підприємств легкої промисловості — Денис Девогуц, головний технолог в'язального та фарбувального виробництва трикотажної фабрики «Роза», та Лариса Сафонова, директорка ТОВ «Флоранс».

З цією радісною подією студентів прийшли привітати представники Центрального правління ГО «Всеукраїнська організація осіб з ін-

валідністю зі слуху «Українське товариство глухих» — перша заступниця голови Тетяна Кривко та заступник голови з економічних питань, випускник Коледжу Віктор Шевчук.

З вітальними словами до студентів звернулися й захисники України. Студентів Коледжу привітав Ігор Панченко, учасник бойових дій, ветеран війни, керівник Центру ветеранського розвитку Київського фахового коледжу прикладних наук.

Насамкінець зі сцени до студентів звернулися голови Студентського парламенту та завідувачі відділень KCAS — Наталія Прокопенко, Анна Сокол та Оксана Сахно. Фінальним акордом цієї знакової події стало урочисте проголошення обітниці студента.

Щиро вітаємо всіх студентів KCAS з новим навчальним роком!

Особливі привітання першокурсникам з початком цікавого та захопливого студентського шляху у Київському фаховому коледжі прикладних наук!

Вітаємо Ольгу БІЛАНОВУ з перемогою у престижній премії!

4 жовтня 2025 року у Києві відбулась урочиста церемонія нагородження переможців у різних номінаціях та головного переможця щорічної національної премії для вчителів «Global Teacher Prize Ukraine», яка проводиться з 2017 року. Цією відзнакою нагороджуються педагоги, які мають досягнення не лише у своїй професійній діяльності і навчанні своїх учнів, а й роблять суттєвий внесок у розвиток суспільства.

Премію для видатних учителів організує «Освіторія» за підтримки Міністерства освіти і науки України, Міністерства цифрової трансформації України, національної едьютеймент-платформи актуальних знань та навичок Дія.Освіта, державної освітньої екосистеми Мрія, ЮНІСЕФ, швейцарсько-української програми EGAP, що виконується Фондом Східна Європа, а також низка приватних компаній, які ведуть бізнеси в різних галузях.

Другий рік поспіль «Освіторія» разом з Uklon відзначає вчителів у спеціальній номінації «Інклюзивність». Це нагорода для педагогів, які щодня працюють з дітьми з особливими освітніми потребами, створюють їм умови для рівного доступу до знань і доводять: бар'єри можна долати — з підтримкою, терпінням і вірою в кожную дитину.

Цьогоріч переможницею стала Ольга Біланова, учителька української жестової мови, основ

Шановна Ольго Анатоліївно!

Прийміть наші найщиріші вітання з нагородою, яка є високою відзнакою Вашої наполегливої праці та значного внеску у навчання дітей з порушеннями слуху!

Нехай ця відзнака стане і надалі потужним стимулом і джерелом натхнення для реалізації всіх Ваших задумів, а також стане символом того, що глухі можуть все, крім чути.

Щиро бажаємо Вам невичерпної енергії, постійного творчого пошуку, ще більших професійних злетів і нових перемог, особливо у сфері захисту прав глухих!

Президія ЦП ГО
«Українське
товариство глухих»,
президія правління
Дніпропетровської
облорганізації УТОГ
і громадська організація
«Об'єднання
нечуючих педагогів»

правознавства, історії України та всесвітньої історії з Комунального закладу освіти «Криворізька спеціальна школа «Сузір'я» Дніпропетровської обласної ради».

Ольга зростала в родині педагогів і ще змалечку мріяла стати вчителькою. Вона з дитинства має порушення слуху, навчалася саме в Криворізькій спеціальній школі й добре розуміє потреби дітей із такими порушеннями — і тому присвятила себе їхньому навчанню. Її педагогічний стаж — 21 рік, з них 11 років — на посаді вчителя УЖМ.

Але шлях у педагогіку був не простий. Спочатку після школи вона закінчила Київський технікум легкої промисловості, працювала на швейній фабриці, але зрозуміла, що це не її покликання... Так вона прийшла до рідної школи на посаду вихователя, згодом закінчила Київський державний педагогічний університет імені Михайла Драгоманова.

Коли у 2009 році у програмі спеціальної школи з'явився новий предмет — українська жестова мова, Ольга почала його викладати. У цьому предметі педагоги починали все практично з нуля — самі збирали напрацювання, ділилися досвідом з колегами на семінарах, які проводила лабораторія жестової мови Інституту спеціальної педагогіки та психології імені Миколи Ярмаченка і громадська організація «Об'єднання нечуючих педагогів». З часом у співпраці з колегами Ольга створила модельні програми з української жестової мови та посібники, впроваджує сучасні методи, щоб зробити освіту доступною й цікавою. Найбільше її надихає розвиток і успіх учнів, для яких вона, безумовно, є гідним прикладом. Вона публікує статті про інклюзію та жестову мову і своїм прикладом доводить: жодні бар'єри не можуть завадити людині навчатися, розвиватися й змінювати світ.

Окрім роботи в школі, Ольга Біланова

з 01 березня 2025 року очолила Криворізьку територіальну організацію Українського товариства глухих, здійснюючи діяльність, спрямовану на соціальний та правовий захист глухих членів УТОГ. Вона організовує освітні та соціальні заходи, бере участь у конференціях та надає допомогу глухим людям з різних питань.

До 20-річного ювілею з дня створення Всеукраїнської ради ветеранів УТОГ

Київщина

8 жовтня 2025 року в Білоцерківському Будинку культури УТОГ відбулося особливе свято — відзначення Міжнародного дня глухих та 20-річного ювілею з дня створення Всеукраїнської ради ветеранів УТОГ.

Зустріч пройшла у затишній атмосфері — за чашкою чаю, за дружнім круглим столом. Присутні ділилися спогадами, брали участь у веселих конкурсах, з радістю танцювали й щиро усміхались.

Це був день тепла, єдності та вдячності за багаторічну підтримку й активну участь у житті.

Свято організувала та провела директорка Білоцерківського будинку культури УТОГ Антоніна Сумовська.

Суми

Суми теж провели захід, присвячений Міжнародному дню осіб похилого віку.

Одеса

1 жовтня в Одеському центрі культури і відпочинку УТОГ панувала справжня святкова та водночас тепла, по-домашньому щира атмосфера, попри те, що напередодні вирувала негода.

З нагоди 20-річчя утворення Всеукраїнської ради ветеранів УТОГ та Міжнародного дня осіб похилого віку Одеська обласна організація УТОГ провела вечір дозвілля та відзна-

чила чотирьох ветеранів УТОГ — людей, які від юних років і до сьогодні присвятили своє життя Товариству, підтримці членів УТОГ та передачі досвіду молодшому поколінню.

Рівне

Інформація під хештегом #УТОГ #РадаВетеранів #20років #Рівне.

Чернівці

У Чернівцях 3-5 жовтня відбулось свято міста — Чернівцям виповнилося 617 років. Глухі чернівчани — ветерани теж святкували День міста. Вони відвідали молодіжний театральний фестиваль «ЧОРНІ ВІВЦІ» (це жартівлива назва від назви нашого міста — ЧЕРНІ-ВЦІ).

На центральній площі та на вулиці Ольги Кобилянської наші ветерани дивились з захопленням виставку продукції локальних виробників «КУПУЙ ЧЕРНІВЕЦЬКЕ — ПІДТРИМУЙ СВОГО ВИРОБНИКА» — ярмарок хенд-мейду та крафтових товарів.

Черкаси

7 жовтня в Черкаській обласній організації УТОГ з нагоди Міжнародного дня людей похилого віку та 20-річчя з дня утворення Всеукраїнської ради ветеранів УТОГ відбувся цікавий захід. Ветерани УТОГ та пенсіонери розповідали історії про життєдіяльність облорганізації, БК, УВП УТОГ з показом презентації з їх фотографіями. Черкаська обласна організація УТОГ цим висловлювала повагу до ветеранів УТОГ, які присвятили своє життя

Товариству. Після проведення заходу був організований солодкий стіл для ветеранів УТОГ та пенсіонерів.

Луцьк

У Луцькому будинку культури УТОГ відбувся святковий захід для ветеранів з нагоди 20-ї річниці ВРВ УТОГ.

Миколаїв

Як повідомила Валентина Зібарева, до Міжнародного дня похилого віку та до 20-річчя створення Всеукраїнської ради ветеранів УТОГ мали честь організувати пізнавальну екскурсію та ігровий захід для наших ветеранів, які все життя присвятили родині, праці, добрим справам та активній участі в громадському житті УТОГ.

Під час екскурсії учасники мали змогу зануритися в атмосферу історії, краси й казкових місця, де загадували бажання на успіх та удачу, з радістю ділилися спогадами, слухали цікаві розповіді та просто насолоджувалися

приємним спілкуванням. Кожен учасник мав змогу взяти участь у розважальних іграх та отримати цукерки за участь.

Цей день став ще одним нагадуванням про те, наскільки важливо дарувати увагу, турботу, повагу тим, хто пройшов довгий життєвий шлях.

Щиро дякуємо всім учасникам, організаторам за чудовий настрій, за підтримку та теплу атмосферу!

Всім ветеранам бажаємо міцного здоров'я, тепла, достатку та довгих років. Залишайтеся завжди молодими та енергійними.

До нас завітав голуб миру, який із цікавістю поглядав за нашими діями, тож до нової зустрічі у БК УТОГ!

Неймовірний день у Рибаківці

Це був незвичайний день! Невеличка група з осіб з порушеннями слуху вирушила до с. Рибаківка Коблівської ОТГ Миколаївського р-ну. Транспорт надав соціально відповідальний бізнес, за що їм щиро сердо завдячуємо.

Екскурсія почалася з бібліотеки Рибаківки. Дізналися, які заходи там організовують, як багато людей є її читачами, погортали нові книжки. Також тут є доступ до інтернету для роботи з електронними джерелами.

Далі почався марафон з майстер-класів, на яких перетворювали емоції у форму! Виготовляли різноманітні фігури з гіпсу, робили іграшку-кота з ароматом, виготовляли парфумовані свічки та мило з різними кольорами й ароматом. На гостей чекало частвування.

Таке чудове дозвілля, яке дозволяє отрима-

ти позитивні емоції через творчість, організували для членів Миколаївської ТО УТОГ психологиня Рибаківського ліцею Ольга Лаптева, реабілітологиня Анна Галаєва, вчитель фізики Микола Горбуров, вчителька математики Тетяна Старостенко, вчителька інформатики Любов Горбурова. Захід координувала вчителька молодших класів Наталія Фокіна.

З перекладом на жестову мову допомагала в.о. голови Миколаївської ТО УТОГ Юлія Ревенко.

Щасливі, з виробами, виготовленими своїми руками всі поверталися додому — неймовірний видався день! Емоції переповнювали дітей і дорослих, учасників та організаторів.

Більше фото див. на 4 стор. обкладинки.

Неймовірний день у Рибаківці — 21 стор.

